

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	04.11.2025, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Hanna-Elise Rähni
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	25231751721
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 121 lg 2 p 2, 3
Kahtlustatava nimi (isikukood):	xxx (ik xxx)

Põhja Ringkonnaprokuratuuri menetluses on kriminaalasi nr 25231751721, milles isikut xxx kahtlustatakse KarS § 121 lg 2 p 2, 3 järgi (teise inimese tervise kahjustamine, samuti valu tekitava kehaline väärkohtlemine, kui see on toimepandud lähisuhtes ning korduvalt) kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises.

Prokurör, olles tutvunud kriminaaltoimiku materjalidega, analüüsinud kuriteo toimepanemise ajaolusid, kuriteo toimepanija isikut, tema käitumisviisi, süü suurust, kuriteo olulisust ja raskusastet, on jõudnud järeldusele, et antud juhul on võimalik ja põhjendatud lõpetada kriminaalmenetlus KrMS § 202 alusel.

KrMS § 202 kohaselt saab kriminaalmenetluse lõpetada olukorras, kus kogutud tõendite põhjal on isiku hüpoteetiline süü tõendatud. See tähendab, et süüdimõistvat otsust ei tehta, kuid samas ei saa öelda, et süüstav toime täielikult puuduks (RKKK 03.11.2010 3-1-1-84-10, p 34, EIKo 21.06.2016 *Lähteenmäki* vs Eesti p 49). Lõpetamise kohaldamiseks peavad olema täidetud järgmised eeldused: 1) tegemist on teise astme kuriteoga, 2) isiku süü ei ole suur, 3) kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, 4) isik on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja on tasunud (tasub) kriminaalmenetluse kulud ning 5) kahtlustatava nõusolek.

Käesoleva kriminaalasja esemeks on KarS § 121 lg 2 p 2, 3 järgi kvalifitseeritav kuritegu. Kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib KrMS § 202 lg 1 ja 2 sätestatud alusel kriminaalasja lõpetada prokuratuur (KrMS § 202 lg 7). KarS 121 lg 2 p 2, 3 sätestatud kuriteo toimepanemise eest on ette nähtud rahaline karistus või kuni viieaastane vangistus. Niisiis on käesoleval juhul kriminaalmenetluse esemeks teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära.

Karistamise aluseks on KarS § 56 kohaselt isiku süü. Isiku süü suuruse kindlaks määramisel tuleb lähtuda vaid nendest asjaoludest, mis puudutavad konkreetset süütegu. Riigi peaprokuröri oponenteedi juhise kui ka KrMS § 202 kommentaaride kohaselt tuleb süü suuruse hindamisel võtta aluseks KarS-s toodud põhimõtted, eelkõige §-s 57 sätestatud. Kahtlustatava süü ei ole suur. Kriminaalmenetlusliku põhimõttena kehtib, et süü ei ole suur kuritegude puhul, kus, arvestades süü suurust mõjutavaid asjaolusid, on süüd kergendavad asjaolud sisulises ülekaalus. Käesoleval juhul tuleb süü suuruse hindamisel arvesse võtta, et

- seadusandja ei ole sellise teo eest ette näinud vangistuse alammäära
- kahtlustatav on tunnistanud teo toimepanemist ning on selgitanud, et kannatanu tõukas teda

kätega vastu keha, pärast mida lõi ta kannatanut 3-4 korda rusikaga vastu nägu. Seega pani kahtlustatav süüteo toime hädakaitse piiride ületamisel

- kannatanu ei oma kahtlustatava suhtes pretensioone, ei soovi kahtlustatava karistamist ning soovib kriminaalasja lõpetada
- kahtlustatav on kannatanu ees juhtunu pärast vabandanud ning kannatanu ja kahtlustatav on ära leppinud.

Kuriteoga hüvitatavat kahju ei tekitatud ja kannatanu tsiviilhagi ei esitanud. Samuti puuduvad kriminaalmenetluses menetluskulud.

Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb arvestada ka asjaoluga, et lõpetamine ei ole võimalik, kui menetluse jätkamine on vajalik kas üld- või eripreventiivsest vajadusest.

Karistuse eripreventiivne eesmärk tähendab võimalust mõjutada süüdimõistetut moel, mis tagaks edaspidi tema hoidumise süütegude toimepanemisest. Eripreventiivsetest kaalutlustest lähtuvalt on avalik menetlushuvi olemas, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib tingida tema poolt uute kuritegude toimepanemise. Seda hinnatakse lähtuvalt isiku varasemast karistusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust.

Üldpreventiivsest aspektist on avalik menetlushuvi olemas eelkõige siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikkus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks kriminaalpoliitiliselt vastuvõetavad.

Riigikohtu otsuse nr 3-1-1-85-04 p 16 järgi on oportuuniteediprintsiibiga antud prokuröridele kaalutusõigus, mille eesmärk hõlmab lisaks menetlusökonomikale ka proportsionaalsuse põhimõttest tuleneva vajaduse välistada kriminaalrepressiooni kohaldamine juhtudel, mil see oleks teo asjaolusid silmas pidades ilmselgelt mittemõõdukas. Avaliku menetlushuvi mõiste on mõeldud tagama muuhulgas seda, et karistust kohaldatakse üksnes siis, kui muudest vahenditest ei piisa ja just selle järele on tungiv vajadus.

Antud asjas puudub avalik menetlushuvi. Esiteks puudub eripreventiivne vajadus kahtlustatavat kriminaalkorras karistada, kuna puudub põhjus arvata, et karistamisest loobumine võib tingida uute süütegude toimepanemise xxx poolt. Kuigi isikul on üks kehtiv kriminaalkaristus, siis oli selles kriminaalasjas tehtud otsus 16.09.2021, s.o peaaegu neli aastat enne käesoleva kriminaalasja vahejuhtumit. Isiku suhtes rohkem pooleliolevaid kriminaalmenetlusi käimas ei ole. Samuti ei ole õiguskaitseorganitele laekunud informatsiooni, et isik oleks jätkanud samalaadsete kuritegude toimepanemist ning ka kannatanu on prokurörile telefoni teel 29.10.2025 kinnitanud, et uusi vahejuhtumeid ei ole olnud ning see oli üksik konfliktisituatsioon. Piisavat eripreventiivset mõju omab prokuröri hinnangul esiteks kriminaalmenetlus kui selline ning teiseks isikule asetatud kohustused, s.o mitte toime panna uusi isikuvastaseid kuritegusid, tasuda summa riigitulusesse ja pöörduda vaimse tervise õe poole alkoholitarvitamise häire kindlaks tegemiseks. Avalik huvi käesoleva kahtlustatava menetlemise osas puudub ka kaalutlusel, et tema suhtes ei ole oodatav avalikkuse eriline usaldus.

Kahtlustatava kriminaalvastutusele võtmine ei ole põhjendatud üldpreventiivsetel eesmärkidel. Käesoleva kriminaalasja lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse, kuna kahtlustatav kuulati üle ning isik on võtnud eripreventiivse mõjuga kohustuse. Riik on niisiis isiku käitumisele operatiivselt ning üheselt mõistetavalt reageerinud ja suunanud ta õiguskuulekale teele tagasi. Seega ei saada käesoleva kriminaalasja menetluse lõpetamine ühiskonnale õiguse kehtivuse osas mingeid negatiivseid signaale.

Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistus kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest vahenditest ei piisa. Käesoleval juhul on prokurör veendunud, et selline vajadus puudub.

Eeltoodust tulenevalt leiab prokurör, et kahtlustatava süüd võib pidada väikseks ning kriminaalmenetluse jätkamiseks avalik menetlushuvi puudub. Üldpreventiivsetest vajadustest lähtuvalt ei ole isiku kohtulik karistamine vajalik ja tema edaspidise õiguskülekuse tagamiseks ei ole vajalik rakendada kohtulikku karistust ning piisab kriminaalmenetluse lõpetamisega kaasneva kohustuse määramisest. Seega on antud kriminaalasjas võimalik lõpetada xxx suhtes menetlus oportuuniteedi põhimõtte alusel, pannes talle kohustuseks mitte toime panna uusi isikuvastaseid kuritegusid, tasuda summa riigituludesse ja pöörduda vaimse tervise õe poole alkoholitarvitamise häire kindlaks tegemiseks.

Juhindudes KrMS §-dest § 202 lg 2, 7 ja 206, prokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 25231751721 menetlus.
 2. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg: **xxx on kohustatud:**
 - **mitte toime panema uusi isikuvastaseid kuritegusid.** Tähtajaks määrata 04.11.2026
 - **tasuma riigituludesse 700 eurot, kandes selle summa Prokuratuuri deposiitkontole selgitusega „25231751721“.** Tähtajaks määrata 04.05.2026
- Saaja nimi: Rahandusministeerium
Saaja konto: EE891010220034796011 SEB
EE932200221023778606 Swedbank
EE701700017001577198 Luminor
EE777700771003813400 LHV
Viitenumber: 3100057361
- **pöörduma SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla Psühhiaatriakliiniku vaimse tervise õe vastuvõtule ja läbima vaimse tervise õe esmane vastuvõtt alkoholitarvitamise häire ravi teenuse raames.** Vastuvõtu raames on kohustus läbida PERHi Psühhiaatriakliiniku vaimse tervise õe poolt läbiviidava alkoholi tarvitamise häire esmane uuring, mille käigus hinnatakse, kas inimesel on alkoholi tarvitamise häire, mis vajaks edaspidist ravi. Juhul, kui tuvastatakse ravivajadus, on edasine ravi vabatahtlik. Tähtajaks määrata 04.05.2026
Registreeruda saates e-kiri aadressile seewald.reg@regionaalhaigla.ee või helistades registratuuri telefonile 617 2644 (E-R kell 8.30-17.00). Registreerumisel tuleks nimetada, et tullakse prokuratuuri suunamisel, see tagab õige spetsialisti juurde sattumise.

Kui isik ei täida määratud tähtaja jooksul talle pandud kohustusi, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määruusega uuendada.

3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: ei kohaldata.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: 1 DVD-plaat jätta kriminaalasja arhiveerimisel materjalide juurde.
5. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertsiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: puuduvad.
6. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad.
7. Kuivõrd kannatanu on pöördunud tervishoiuteenuse osutaja poole, siis sellest asjaolust ning kriminaalmenetluse lõpetamise määruusest teavitatakse Tervisekassat, kellel on õigus kahtlustatavalt välja nõuda kannatanu meditsiinilise abiga seotud kulud.
8. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruuse koopia viivitamata saata: kahtlustatavale xxx, kannatanule xxx.

9. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris.
10. Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188.

Hanna-Elise Rähni
abiprokurör
hanna-elise.rahni@prokuratuur.ee

Olen menetluse lõpetamise ja määratud kohustustega nõus. Mulle on selgitatud määratud kohustuste mittetäitmise tagajärgi:

xxx
kahtlustatav